

[Minister Lise Østergaard]

Endelig som det sidste finder vi, at de seneste politiske udviklinger meget kraftigt peger på nødvendigheden af, at man enes om egnede former for effektiv kontrol med den internationale våbenhandel.

Dette er de kortsigtede mål, som skulle kunne realiseres hurtigt, og de kan godt forekomme beskedne. Til gengæld er de realistiske, og det er for os at se fuldstændig afgørende, at nedrustningsforhandlingerne nu fører til håndgribelige og forpligtende aftaler. Tidligere nedrustningsdrøftelser har alt for ofte været præget af storladne forslag, som i virkeligheden har sigtet mere mod propagandahensyn, end de har været udtryk for redegørelse nedrustningsvilje.

Det er også afgørende, at handlingsprogrammet bliver fulgt effektivt op, og selv om vi nok ikke direkte kan sammenligne nedrustningssamlingen med sikkerhedskonferencen, kan vi måske dog se en vis parallel. Hvis den ekstraordinære samling får et konstruktivt forløb, kunne man tænke sig, at den blev begyndelsen til en proces, hvor aftalte mål inden for nedrustningsområdet med visse mellemrum bliver taget op til vurdering og ført å jour i lyset af de opnåede fremskridt. En effektiv opfølgning vil også være et vedvarende pres for at opnå håndgribelige resultater.

Men uanset sine resultater vil den ekstraordinære samling om nedrustning under alle forhold påkalde sig betydelig international opmærksomhed. Det, finder vi, har i sig selv værdi, fordi det vil stimulere offentlighedens interesse for nedrustningsproblemerne, og det er indlysende, at det her drejer sig om problemer, som alene kan løses under forudsætning af den størst mulige folkelige opbakning.

Gert Petersen (SF):

Vi er herhjemme vænnet til at betragte rustningsproblemerne sådan ud fra en lidt provinsiel synsvinkel. Når man herhjemme diskuterer spørgsmål om oprustning, er det næsten altid Europa, man diskuterer, hvis ikke det da lige er Østersøen. Det er svært at komme ud over Østersøens niveau for mange, der deltager i debatten herhjemme, ikke mindst forsvarets efterretningstjeneste, som af den ene eller den anden grund nu er begyndt at udsende pjecer, en ny opgave, tør

jeg nok sige, for forsvarets efterretningstjeneste. Men den har jo påtaget sig så mange opgaver i årenes løb, så hvorfor ikke også gå ind i public relations- og propagandaarbejdet. Og når den udsender pjecer, er det om Østersøen og oprustningsproblemerne i Østersøen.

Selvfølgelig skal man ikke ignorere de nære problemer, men man bør alligevel huske på, at det globale aspekt er det afgørende. Det globale aspekt er selvfølgelig også et spørgsmål om øst-vest relationerne, for det er her, vi har den største ophobning af masseødelæggelsesvåben, men det er også et spørgsmål om en uholdbar nord-syd situation.

Lad mig nævne, at en fjerdedel af jordens befolkning – det er den fjerdedel, som vi er så heldige at høre til – forbruger 48 pct. af fødevarerne i verden. Af de øvrige må halvdelen af klodens befolkning – de, der bor i Asien og Afrika – nøjes med 18 pct. af fødevarerne i hele verden. Det er naturligvis i det lange løb en uholdbar situation.

Det er vores opfattelse i socialistisk folkeparti, at Danmark ved sin aktive deltagelse i en militærblok har et medansvar for den nuværende groteske situation. Det skal dog ikke afholde os fra at forsøge at overtale regeringen til at tage visse initiativer, for vi kan såmænd selv fremføre eksempler på, at også pagtlande – og her kunne jeg på den vestlige side nævne Holland som eksempel, på den østlige Rumænien – kan presse langt mere aktivt på for at få ændret den nuværende rustningstendens, end f.eks. Danmark har gjort.

Vi synes, at Danmark burde følge disse eksempler. Vi synes, man skulle arbejde for, at alle små og mellemstore stater, netop dem, der ikke kan mistænkes for at have stormagtsinteresser, forener deres bestræbelser i denne problematik, hvad enten de er alliancefri eller medlem af den ene eller den anden pagt.

Jeg vil så sige nogle ord om selve øst-vest balancen. Her oplever vi, at supermagterne fortsætter og intensiverer deres oprustning, helt klart med Amerikas Forenede Stater som den drivende kraft, den, der hele tiden tager initiativet. Lad mig nævne, at det amerikanske militærbudget i 1978 bliver større end nogen sinde tidligere, og større end under Vietnamkrigen, nemlig på 117 mia dollars. Det er ganske godt klaret af en præsident,